

RENAIXEMENT

PERIODIC ADHERIT A LA UNIO CATALANISTA

Any I

Dels treballs publicats, ne son únicament
responsables els seus autors.
No s' retornen els originals.

* SURT ELS DISSAPTES *

Barcelona, 31 de Desembre de 1910

Redacció y Administració

— Plassa del Teatre, 6, 1er

Núm. 8

Cal escriure en català

Son molts els que ab tot y fer anys que militen en les rengles del Catalanisme, encare no s'han preocupat mai de procurar-se'l medi de portarse com a tals, en la base més fundamental, ahont s'apoya el programa de les nostres aspiracions.

No hi há dupte que'l llenguatge propi, que tenim la sort de posseir els catalans, es lo que'ns dona més forsa pera rebelarnos contra les imposicions de tota mena que, massa sovint, ens venen del Centre.

Aquesta manifestació, que per dissort som pocs, els que a tothora y en tots els actes de la nostra vida lliure, la posèm en evidència, convensuts de que fem obra pràctica pera l'enaltiment del Ideal que'ns desvetlla, deuria estendres; donant a comprendre a tothom que's tingui per aimant de Catalunya, que té'l deure moral d'usar el seu llenguatge, sense cap mena d'encongiment, molt al contrari, ab valentia y satisfacció, y fins ab cert orgull, per esser cosa propia; tal com ho fa aquell noy qu'ha acabat l'aprenentatge del seu ofici y paga ls seus vestits ab el sou que guanya, d'ensà que l'han passat fadri.

Es molt cómoda l'escusa que donen alguns, quan se'ls interroga respecte aquet particular!—¡Oh, jo no'n sé d'escriure en català, á estudi no me'n varen pas ensenyar?—Escusa ben pobre es aquesta. Si tots els qu'escribim en català, linguèssim de ferho per la ensenyansa que n'hem rebut en les escoles, pobre llengua catalana! ja estaria esborrada per *in secula seculorum*; qu'aquet era 'l fi que's proposaren els nostres eternals enemics, la gent que'ns malgovernà desde la *meseta*.

Cal fer un esforç, impesantse un mateix l'obligació de cumplir ab aquet deure vers la Patria, si com a tal s'estima. No n'hi há prou ab esser soci del Centre A, del Ateneu B ó de la Associació C, per considerarse catalanista. Es menester practicar, pera demostrar que's tenen conviccions y qu'aquestes están ben fonamentades.

Voler es poguer, diu la máxima; lo que vol dir, que quan hi há bona voluntat, se pot arribar al fi qu'un se proposa conseguir.

Fent pràctica un xic cada día, escribint, no es tant costós com sembla. Encara que'l primer día's fassi malament, l'endemà ja's fa més bé y ab

197

1911

RENAIXEMENT

Ab motiu d'any nou, saluda á la premsa catalana,
á sos llegidors y als catalans tots, desitjantlos
forsa prosperitats y salut per bé de Catalunya

constancia s'arriba á ferho correctament.

Nosaltres ho hem fet aixís y estèm molt satisfets del temps que hi hem esmersat; del contrari no tindriem el goig de poguer enaltir les virtuts de la nostra volguda Catalunya.

JOAQUIM DELCLÓS Y DOLS.

ESGUARDS

Malgrat ho fem com amateurs, els qu'escriuim per un periòdic, esdevenim queleóms tataners, car nostre deure d'esguardar les coses per, garbellantles, ferne ofrena al públic, ens encamana l'afició d'esbrinar, saber y veure les manifestacions de vida de colectivitats ó individus, per apendre, allissonarse, criticarles ó ridiculisarles, segons elles sigan ó mereixin.

Per aixó, lector amic, la diada de Nadal, mentres á casa's preparava 'l festí propi del día, xino, xano, y prenent el sol, vaig anar á veure 'ls esperadors de l'arribada de quí dirèu?... ja estic segur ho hauréu endevinat.

Un periòdic francès, «L'Independent», diu qu'hi havien dos mil manifestants; un periòdic local diu qu'eren 100,000; trovo massa grossa la xifra diferencial, y devant de les dugues quantitats, vaig á dirhi la meua, mentida més, mentida menos, no vindrà d'aquí; jo cree, doncs, qu'hi hauria justos y cabals 9999 ciutadans y vostre OPTIM amic.

Arribat el foraster (que per cert venia sense 'l pavo), després de les salves (d'aplousos, eh) de ordenansa y 'l voleiar de les banderes, me vaig esquitllar entllà del carrer d'Aragó, cap á la Casa de la plebs, segons diu l'Estévez.

El clos estava ocupat en dugues de ses terceres parts de gent, homes, dones, nois, bordegassos enfilats per arbres y parets... jo l'esguardava d'aprop al agitador, sentia clarament la seva veu, que repetia 'l ressó com escarnintlo; no era pas el fogós orador de sempre; no era tampoc Napoleón

encarant sos canons á Roma; son front tenia una arruga més, sa veu era tremolosa dins s'arrogancia peculiar; aquella sa rialla habitual de desdenyosa omnipotencia, no sagellá son rostre; son geste tenia energies nervioses, no les que dona la dinàmica del convenciment, y parlá... parlá, glosá la defensa, esboçant conjures y conspiracions iniciades per sentiments heterogenis, anatematísá als dos apóstols que tingueren la fermesa d'esser sincers, passá liscant com fan les gavines á flor d'aigua, per l'assumpte capdal. Mes no era'l seu el cant del cigne, nó; li deien aixís revifantlo ab son escalf qualques picaments de mans, sovint inoportuns, dels incondicionals, dels qu'are més que mai 'l seguirien si ell algún cop els hi proposés actuar á Serra Morena.

Me sigué fácil eixir al carrer; per no pensarhi més, vaig esboçar aquestes ratlles y vaig endressar mos passos cap á casa, aont els menuts y sa mare m'esperaven per donar compte de talls y laminadures.

OPTIM

FEINA

Roda 'l Mon y torna al Born

Quan el poder era representat pels Césars, aquéstos, ungits pels deus, dominaven les multituds. Sa forsa la representava la prestació voluntaria d'uns homes favorits en certs graus, en detriment d'altres, y aquesta gradació de favor y disort feu que hi haguessin patricis, centurions, cónsuls, etc., quin benestar dependia del César, á costes dels lliberts y 'ls esclaus.

De sopte un crit flestonador estremeix la República. Abaix els Deus! Visca un sol Deu! Tots som germans fills de l'únic Pare! Aquesta invenció indigna les dignitats, escandalitza als grans y es acullida dels humils. «Sí, diu l'esclau, si jo fos germà de tots, fora tant com un llibert». «Sí, repeteix el llibert, si aixó fos cert, me pertany l'honor del centurió.» Y aquest se mira igual al Cónsul, y aquest al Patrici, y l'autoritat se soscava sens que les hecatombes valguin res y'l Deu únic destrona al César per entronar al Papa.

Mes aquest nou reialme precisa organisció, defensa, disciplina, y per tant, graus, dignitats. Y'l César se diu Papa; el patrici, feudal; el Cónsul, Bisbe; el llibert, patje, y l'esclau... esclau, trobantse aprés de remouir la constitució y'l mapa en que s'han canbiat el nom de les coses... y la moda dels vestits.

La pena del servent y l'enveja del humil troben altre Galileu, que renovant ses pures prédiques de llibertat é igualtat, fan d'un frare la nova llei libertadora, el Luteranisme, qu'es causa de que Enric VIII d'Anglaterra sacudi 'l jou Papal y's fassi á sí mateix ungut de l'Anglicanisme. Aquesta renovació dels senzills principis igualitaris y llibertadors del Cristianisme, obligan al Papa á afliurar ses regnes als comtes, y 'ls Reis s'alsen parlant de tu al representant de Deu y exigeixen d'ell qu'ungeixi ses testes y ses corones com petits Césars de reialmes naturals, que s'han manifestat com precipitats d'una universal reacció.

Mes aquets nous nuclis fan que'l Rei ó 'l Papa-Rei ó'l Rei diví tinga sostén, ajuda, defensa, organisció social, y 'l César, Papa ó Rei se diu Magestat, el patrici feudal s'anomena Noble; el Bisbe, Nunci; el llibert ó patje, vileta, y l'esclau... remensa.

Aquest cambi de noms no millora á fur de ses promeses la dissort dels baixos, y un nou cri'ssemblant al primer d'aquesta serie, estremeix la societat. *Liberté! Fraternité! Egalité!*

Ab aquest udol la fera salta les Tulleries y'l Trianon y Versalles, y'l que no fuig a l'oblit entre la multitud á confondre's, la guillotina, 'l treu del mon, com ho feren les feres del Circol, les polítixes de l'Inquisició ó la forca del Noble.

Mes aquesta nova República té de defensarse y cal que s'organisi, s'artilli, se compliqui, y al Magestat el tornen President; el Noble, banquer; el Nunci, Orient d'un nou Papat, el Gran Orient; el vileta's torna ciutadà y 'l remensa, obrer.

Y aquesta lluita del poder temporal ab el material, se deslliura com un joc d'escacs entre Papes y Orients, y avui li fan *jaque y mate* al Rei de Portugal, demà al Nunci de Fransa, cambien el nom dels Nobles en banquers y millardiers, y lo que ans foren comtats, varonies, marquesats ó abadies, avuy son trust, sindicats, reis de petroli, carril ó acers, sens que l'esclau ó remensa se digui ciutadà ó obrer, pugui assolir sa dignitat enlairada, qu'es en ares del qu'ell ha fet tants cambis de dominis y de noms. Tantes lluites, tantes guerres, tantes persecucions, creuades, revolucions, no han sigut més que l'estèril sacrifici dels humils per millorar sa sort. Y aquesta sang vessada, com la qu'encar se vessará, no tindrà altre valor històric ni altre positiu resultat que l'intent d'Icaro al voler pujar com un aucell.

Nulla est redemptio?—No diré tal! Mes si que cercar la palanca d'Arquímedes, la quadratura del cercle, el moviment continuu y l'agulla en un paller, es tan atinat com cercar la dignificació en la estructura orgànica de les societats per revoltes, que sols cambien els noms y les modes del vestir.

Morirá 'l teixidor, y altre ocupará son lloch; morirá 'l capitalista, y altre heredarà sa sort; morirá 'l teler, y'n farán fer un altre; qué es, doncs lo essencial, qué lo important? El teixir la feina! A qué, doncs, atendre'r? A l'organisció del treball. Digueuli sindicat, gremi, associació, federació, un diable! tota

organització compensadora, equilibradora, entre 'ls components del treball, capital, crèdit, intel  g  ncia y activitat; serà l'únic perfeccionament assolible per tot el mapa mundi aont no's diga Xauxa, aont calgui fer passar les primeres matèries y fruits naturals per conreus, labors, actes industrials y mercantils que les esparramin del lloch de producció al de consum y les fassin de materials, informes y naturals, objectes d'us    productes assimilables.

Es per aix   que 'ls quins se reuniren a Manresa, sens preocupacions ni bander  es, cercant el màxim benestar de nostra patria natural, Catalunya, no'ls preocup   la forma de govern, el regim constitucional ni la espres  si   cultural del poble, y sols si que 'ls elements delegats    regir la terra, fossin representatius per estaments    gremis, car sols ells són els essencials principis de la vida, de l'activitat, de la lluita diària per l'humanitat.

Semblant organització representativa ungeix de soberania, per igual als xics qu'als grans d'altres temps y altres regims, dignifica per un igual y agermana 'ls homes y deixa la llibertat en son lloch, no permetent estirar més la cama que'l llenzol. Ab semblant organització, marquesats, trustos, capitalistes, c  cics, demagocs y estrafalaris predicaires de la llibertat esp  gisme, no són possibles, queden atuits, com les serps ab el fret, davant la soberania de l'honrat modo de viurer l'estament, davant l'igualitaria contribució progressiva, davant la forsa incaparable del eterogeni sometent, que sols té d'homogeni l'amor Patri.

Ab semblant regim, ni's pronuncien generals, ni'ls Césars de Paralelo abaloten, ni'l jou del treball es jou, sino que's torna 'l nostre pa de cada d  ia. Sols es possible sucumbir    l'embranchida cobdiciosa de pobles invasors concertats, y encara en aquest cas mortal deixa un marge de salvació 'l Renaixement, fruit d'incubació de tan tebies cendres.

MACEO.

Optimisme y... Avant

Jo, com l'amic *Optim*, tamb  n tinc una gran dosis d'optimisme, també ab els m  us esguards veig altre volta ren  ixer en el cor y en la pensa de molts catalans, qu'encar que potser no posseeixin un tan alt grau d'optimisme com jo, estimen molt    la s  va Patria, una guspira d'aquell *esperit* qu'anys enrera féu encendre'l foc sagrat d'amor    Catalunya en el cor de tots els catalans.

Jo m'he trobat ab molts que sent joves tant d'ànima com de cos, m'han confessat els s  us pessimismes, els s  us temors, les s  ves inquietuts per la sort de Catalunya, davant de aquets vents tempestuosos que corren per demunt de la nostra Ciutat y qu'han fet desaparèixer aquell ambient catalanesc que en temps no molt llunyà hi surava, davant de aquet vol de corps qu'ha lograt ficarse dintre del nostre Capitoli Comunal, davant de aquest atuiment tan pesat que plana demunt de l'immensa majoria dels catalans, y al d  r m'ho, han aixecat els brassos enlaire, han clos els punys, han cridat com bojos profereint venjances, empr   no s'han fixat que també clofen els punys els *leaders*, en dates memorables, ja per sort passades, y no conseguiren res, absolutament res, no m  s portar la desconfiansa y l'atuiment actual en el cor dels que no son encara ben conscients de catalanitat.

Perx   jo que també he clos els punys qualques vegades, però en ocasions ben necessàries, com que tinc molta fe y un molt al grau d'optimisme per la sort que li toca    la m  va Patria, y com que s   per experiència que l'amor sempre    amor, quant m'han confessat aquesta gent *jove* els s  us pessimismes tan fora de té, he somrigut benèvolament y els he compadit, perque enc  r que hi hagi un gran atuiment en el cos soc al de Catalunya, aix   no pr  va de que la sang bulli, y al fort

crit de l'unió fa la forsa», aixecar cors y entusiasmes y tornar    reedificar la personalitat de Catalunya.

Actualment el jovent catal   que segueix ab devoció les orientacions nacionalistes de la benemèrita «Un   Catalanista», ja està treballant ab dalit y entusiasme, ja compta ab el present portantveu, ja comensa    donar fe de vida donant mitings per tots els indrets de la nostra terra, y ab constancia y ab ferma convicció, sense estridències barroeres ni cloure punys, recullir   sabrosos fruits, y ab serietat anir   afermant la consciència colectiva de tots els catalans, pera que en un jorn pogu  m donarnos tots les mans y pogu  m ballar la sardana de l'unió,

Sigu  mhi tots en aquesta noble empresa de salvar    la nostra Patria, que al cap y    la fi, tots en gaudir  m y en fruir  m de la s  va llibertat.

A toth  m de Catalunya, vells y joves, ajude  m y amunt els cors!

R. CASALS.

ENGLANTINES

En aquesta secció hi publicarem poes  es patriòtiques inèdites y    manca d'aquestes les ja insertades que cregu  m millors.

EL PLA DE LLOTJA

Al Pla de Llotja lluita Barcelona,
ja al darr   extrem, en desigual combat,
quan l'Arxiduc cenyeix una corona
comprada al preu de nostra llibertat.

Al Pla de Llotja l'onze de Setembre,
sentint ja al coll la grapa dels butxins,
es ella la qui encara la mort sembla
entre mils d'enemics com té ja    dins.

La veu s'aixeca del canonge Anglada
y 'l poble va acudint de tots cantons
y s'alsa en un moment la barricada
y alli arrossega 'ls recremats canons.

Y mata y mor alli la Coronela
y per dotzenes cauen ciutadans,
y un vel de mort sos badats ulls entela
qu'encara aixecan, menassant, les mans.

Jornada trista, en que d'ex  nims cossos,
en amples tolls, sa sang més noble bull,
mentres de furs y llibertats fa trossos
la espasa injusta qu'aixec   l'orgull.

Només aixis pot caure Barcelona,
només aixis ser del primer Borbó,
només aixis pot perdre sa corona,
només aixis li posar  n grillé.

RAMÓN HENRICH.

La nostra afirmació

Catalunya té'ls trets característics d'una nació. Es una veritat aquesta que ningú, per mica qu'hi pari esment, s'atrevir      rodonament negar, contradintla ab arguments seriosos.

En cambi, esbrinat ab cura, s'observa que tot una herencia del passat l'abona. Llengua, habituts y dret, en dolsa harmonia, s'afanyen en enrobustir el nostre parer. Vetaqu   un triangle vivent, perdurable, qu'ha resistit y resisteix els embats forans, servant incòlume la personalitat   tnica que'ns diferencia, fentnos aparèixer com entitat natural   indestru  ble.

El sentiment, qu'és una forsa cordial, també es en nosaltres, y si bé malalt, tarat per exotismes, serva una aital braç cong  nita, qu'en jorns no llunyans, quan ompleni les accions qu'execut  m, serà 'l llevat únic ab que's cour   'l p   de la nostra llibertat aimada.

Aquest sentiment, purament conreuat, es la base mitjansant la qual nostre pensament vulgar, en substancia propia convertit, dev   com la nostra essencia y norma. Nosaltres havém una civilisació original, responedora    un estat intim de consciència colectiva. Aix  , que dona unitat    la ni  aga, no es altra cosa que la demostració palesa, indubtable, de que form  m una agrupació social especialíssima.

Hav  m una tradició, plena y viva, que'ns esperona la voluntat. Som un poble que, per m  s que no existeixi oficialment, existeix en esperit, per dur el sediment d'una cultura, rica en lo passat y variada, qu'avuy va ab altivor sumisa, altra volta amostrantse. El nostre nom, ab modalitat d'altres gestes hermoses, creix    través les planes de la historia, y fins suare mateix, quan la fiscalisaci   extranya no'ns coibeix, expos  m la nostra natura indígena, desenrotllant iniciatives que son conseq  ncia d'una molt t  pica fesomia.

La nostra renaixensa,    traducció en fets reials de lo que vol  m, es com una prova de que nosaltres existim: Ben cert es de que'ls nostres actes, per l'ideal agrandits y ab significansa concreta, donen com una mostra del nostre esser inconfundible, de la bella personalitat qu'havém    despit de les tentatives infru  toses d'assimilament que s'han assajat, personalitat que tenim el deure de conservar y que conservarem malgrat s'hi oposin nostres enemics de sempre.

Aixís devindr  m    lo que per dret nos pertoca.

ANFÓS SANS Y ROSSELL

NEGUIT

El cor batega fortament, est   impresionat, boi esperant lo que passar  . Se pregunta: els bons catalans despertaran de son ensopiment? Correspondran tots, però tots,    la crida que s'els hi f  , pera que ab son apoi contribueixin    l'expulsió y extermini del enemic que tenim dins de casa?

Hi h   una bona part que ja ha correspost, qu   f   l'altre bras?, ell qu'havia contribuït    l'enlairament de nostres ideals restarà mut y continuar   fent mal    la Causa, engrossant un partit que no l'hi pertany de moment?

Hora es ja de que'ns aixequ  m y pregon  m arr  u altre volta l'amor    nostra terra, catalan  m, fem feina positiva, però tots plegats; qu'arr  u el crit de Visca Catalunya, s  a únic y potent, que'l llur torna-veu es deixi sentir als rec  ns de terra catalana aont un sol catal   hi hagi pera sentirlo.

Els cors catalans bateguen de neguit, l'impres  si   s'accent  a més forta enc  re, esperant l'unió dels catalans de totes les encontrades de nostra terra. Catalunya es noble, rica y valenta. Nosaltres, fills d'Ella, no'ns enf  blim, si  m forts y conseqüents, demostr  m al mon enter que tenim set de llibertat.

Catalans! ha arribat l'hora de que'ns crida la Patria pera unir nostra germanor, no'ns t  m pregar, tir  m un vel    lo passat, mirém de fit l'horitzó del pervenir, cuid  m de que s  a profitosa nostra tasca y    la feina, que n'hi h   molta de perduda y s'ha de reconquerir.

Un  mse, nostra dignitat ens ho exigeix.

F. CASANOVAS.

El nostre Catalanisme

Mai com en les actuals circumstancies s'ha posat tan de manifest la necessitat imperiosa que tenim tots els catalans d'anar constantment junts    la lluita, si no vol  m v  urens manats per gent forastera.

Qu'hermos   seria no tenir que jutjar els actes dels de la dreta, ni dels de l'esquerra!

Qu'hermos   seria que tots plegats an  ssim    la lluita com un sol home, per poguer veure més prompte assolides les nostres aspiracions!

Qu'hermos   seria veure com tota aquesta gent importada d'altres països, se'n torn  s cadascú al s  u,    bé, marxessin tots plegats    l'altre part de mon y no sentíssim    parlar més d'ells!

Pero, que hi farem, se veu qu'est  m condemnats    no poguer veure tanta bellesa, y ens hem d'entretenir mirant com mentres nosaltres ens est  m barallant, vénen aqueixos    qu   he aludit y s'apoderen de lo que mellor els sembla. Ab aix  , jo no vull dir que dintre la nostra vida interior no hi sigui necessària l'actuació de les dretes, ni de les esquerres, però si que vull dir que al menys tinguéssim el suficient respecte per el tracte m  tuu, que si més no, al menys evitari  m la satisfacció qu'aix   produeix als nostres enemics.

No obstant, hi h   que desenganyarse, que mentres hi hagi catalans que's donguin vergonya,    bé que no vulguin usar la nostra llengua, que hi hagi catalans que no portin els s  us fills    instr  ir-se    Escoles catalanes, que hi hagi catalans que no protegeixin les nostres Arts, les nostres industries, el nostre floreixent Teatre y en fi, tot lo que representa un car  cter determinat de la nostra personalitat, dubto qu'adelant  m gaire en el

Associació Nacionalista Catalana

Diumenge, 1 de Janer de 1911,    les 5 de la tarde

Conferencia pública pel

Dr. MARTÍ Y JULIA

TEMA:

LA PR  XIMA ASSAMBLEA
DE L'ESQUERRA CATALANA

en el local del Ateneu Obrer del Districte según (Teatre Olimpo)

nostre camí, puig aquestes són coses que se senten, coses qu'arriben al fons del cor y per lo tant s'estimen, mentres qu'un èxit electoral més ó menys senyalat es una cosa passatjera que tots sabem el resultat que dona.

Per això soc partidari de portar el nostre ideal a la pràctica y deixarnos de fantasies, y aixís es la manera com podem fer més fructifera la nostra obra, perque ab les lluites de les baixes passions polítiques, no s'obté altre resultat que disgustus y desenganys que's poden molt bé evitar, tant més, quant tampoc no s'hi pot anar a buscar res de bo.

Y no ho dupteu, que si ho fem aixís, pràcticament, sense preàmbuls ni fanfarroneríes públiques, la nostra actuació serà positiva, y aleshores, que'n vingui de gent forastera, que mentres nosaltres estem lo suficientment educats en el sentit polític de la paraula, tindrem la suficient energia pera exterminarlos, cosa que ara per ara, desgraciadament es fa casi impossible.

JOSEP SALVÀ.

IDILI

Al genial artista, mestre y amic de cor
En Lluis Coll y Espadaler.

Tarda festiva d'hivern. Bella y esplendorosa tarda, en que'l sol enviant sos ardents y lluminosos raigs, la feia aparèixer com un jorn estival. Mes al virar l'esguard el cor s'entristia y sentia com una fredor al véuer les prades y camps, àrits... secs... Natura, Mare Eterna, dormia després d'haver donat els seus fruits a l'Humanitat, reparantse pera donar noves forces a ses fecondes entranyes qu'incansables ne gestaven d'altres.

Empró prescindint de la grisor del paissatge, era una tarda que s'oferia prometedora de plàcits moments y esperonava l'esperit pera fruir-la lluny de la vila, a plé aire, sortint d'atmósferes viciades que atueixen la ment y no produeixen sensacions confortadores y noves en l'ànima.

Vareig trovar un bon amic y ràpidament vaig ferlo partícep del meu plan, que trová excelent, puig accedí a ésser company del meu poètic romiatje.

Sortirem junts y la conversa giravoltá al entorn d'indiferentes coses.

Entretant una tartana que va al immediat poble y en la qual ens proposém pujar, va muntant calmosament, destacantse son punt negrós en mitj de la carretera, que a la clarror del sol apareix blanca. Al fi ens hi donen cabuda y muntem.

Varis joves en alegre cavalcada ens rodeijen y parlem de coses vulgaríssimes.

El camí's fa pesat y la conversa sols té ja modulacions monòtones.

Apar son cigales en plé istiu, solsament qu'aqueixes, cantant, envien ses inarmonioses notes en l'ambient saturat d'aromes, que's desprénen de les flors que salpiquen l'alfombra de les prades d'esmeragdines herbes. Ells, no; llurs paraules se perdien en l'espai, confoses ab els rissats espiralls de fum de qualques tabacs que saborejaven ávidament pera donar, pot-ser, temps a que'l cervell maquinés una frase ab més ó menys agudesas.

Al arribar al poble, ab l'amic sortim als afores, pròdigament rublert de llum esplendorosa que fá sobresortir les poques bellesses que té'l paissatge en les hivernals jornades.

L'amic, qui té ànima de poeta, em deia:

—Si jo fos artista, si jo pogués expressar-me tal com sento ó percebeixo les coses belles, com la cantaria aqueixa joyosa tarda, malgrat l'aridés de la terra.

Com...

El nostre del amic es transfigurá y els seus ulls oberts, ab por primer y ab extasi després, esguardaven enllá.

Poc a poc extengué'l bras y em signá un punt, ab por, com si temés esvair inatjes d'un bell ensomni.

Una parella d'infants, hermosos com el dia, están junts, sols; ell, contempla ab beatitut escórrers mansoia l'aigua del riu aont al emmirallars'l sol l'hi dona variats colors. Parla a sa tendra companya boi signantli la cursa de l'aigua.

—Jo voldria sentirne les ingénues estrofes que l'hi sugereixen les cristallines aigües que el sol acaricia, com a n'ells ardentment besa. Me plauria sentirho, puig bell deu ésser, que la xamosa nena seriosa l'esguardi, apoiant el seu braset molsut demunt l'espatlla d'ell, restant aixís llargs moments.

Nosaltres ab una emoció intensa anàvem allunyantnos.

El rei dels astres també paulatinament desapareixia darrera unes montanyes enviantlos hi els darrers besos.

PERE RAMONEDA Y FERRER.

Manlleu, Desembre 1910.

PREMPSA CATALANA

RESSÒ DE NOSTRA TASCA

El cauteri

Alsémla avui ben enlaire la nostra bandera de Patria. Alsémla amunt perque tothom la veigi, perqué, mirantla y trovantla ben hermosa, els amics s'acoplin a nostre entorn, fugin del perill que'ns menassa.

Catalans, catalanistes, animorats de Catalunya: això són nosaltres, aquesta es nostra única bandera, visca Catalunya nostre crit. Tots qui l'estimin, tots qui la vulguin ab totes ses forces y per sobre de tot, poden serhi al nostre costat: que vinguin, que l'hostatje, que l'amistat lleal els espera; que vinguin y junts treballarem per Ella, per la Patria volguda.

No n'admetem nosaltres de dretes y esquerres, de republicanismes ó monarquismes com a qüestions prèvies a resódrer: abans y per sobre de totes aquestes coses hi plassem a Catalunya.

Per això al véuer la divisió en el camp catalanista barceloní, al presenciar com els animorats de Catalunya's dividien y es barallaven, deixant abandonats els afers públics a la mercé dels enemics, qu'eren els menos y els dolents, la conciencia catalana's subleva y no'l volguérem seguir, no, aquell mal exemple que'ns donaven els germans barcelonins.

Ab un esforç suprém, hem sapigut mantenir immaculada la senyera de l'unió. Y aquí, a Tarragona, el poble del més refinat individualisme, que's tradueix en capelletes que esdevenen xorques, ineptes per les grans obres, nosaltres, l'Unió Democrática Nacionalista, ha tingut prou virilitat per mantenir-la ferma l'unió dels catalans conscients.

Un dia s'alsá la veu de la discòrdia: algú que volia manar tot sol, cridá un ítem la dretal; però la veu se perdé en el desert immens del indiferentisme, y els catalans d'esperit conservador restaren fidels al nostre costat.

Avui s'en llauntit un altre de crit, ítem l'esquerra: el crit se sent encare, perdentse en la llunyarria del indiferentisme, del mateix indiferentisme ab que's perdé'l primer intent de descomposició. Y també avui els esperits lliberals animorats de Catalunya, restaran fide's al costat nostre.

Per qué, per qué l'hem de fer l'esquerra catalana a Tarragona?

Prou y massa divisió, prou y massa ja d'individualisme. La tasca a complir es el sacrifici dels uns pels altres, ensenyarlo y predicarlo aquet sacrifici, tenint per fi únic la nostra Catalunya.

Aquet es el nostre deure, y qui hi falta, falta doblement, car la tasca de destrucció s'acompleix ab plena conciencia.

Son dures les paraules escrites però'l cauteri era necessari: qui sab si encare podrém aplegar aquets elements qu'han alsat la ban-

dera de la divisió. Si estímen a Catalunya, que vinguin a nosaltres, que aquí y desde aquí treballarem per ella, oblidantles les petites coses, recordantnos sols de ferla gran y plena, procurant que al pronunciar el nom sagrat, ens en trovem dignes de pronunciarlo.

Germanor entre'ls catalans: aquesta es nostra bandera. Y com que n'es tant de forta, de poderosa, d'inabordable, els ulls fets en Catalunya, l'esperit seré devant la lluita dels nostres germans d'altres indrets, apoierem ab totes les forces del entusiasme als qui realisin un acte, una obra de veritable catalanisme.

Perque aquestes divisió, si realisantla plegats aqueixa obra patriótica ens trovem pocs, veíem el camí plé d'espines?

Unímnos en Catalunya y no procurém pas enfondirles aquestes divisió y lluites que tant de mal ens fan, que havien fet de Tarragona un poble inepte per governarse.

Repassem l'història contemporània de Catalunya y els tremendos exemples consecutius a les divisió; mirém a Tarragona y veíemla renàixer al impuls de l'unió de sos fills, y al crit de fem l'esquerra! l'ànima se subleva. No! Unímnos, unímnos en Catalunya, unímnos en Tarragona!

(De Catalunya Nova. Tarragona).

Homenatge a la Bandera de l'Unió Catalanista

La Comissió Executiva continúa rebent entusiastes adhesions de tots els indrets de Catalunya, al ensemps que van engroixintse les llistes de subscripció.

LLISTA DE SUSCRIPCIÓ

	Pessetes
<i>Suma anterior.</i>	60'55
Matías Jané	0'50
Telm Rafols	0'50
Vicens Escuté	1
Martí Vives	0'50
Enric Vives	0'50
Un reconstruït	4
S. O. Calveras	1
Un intranzigent	1
Antoni Carbonell	2
Joaquim Bosch	0'50
Agustí Camps	1
Antoni Cunill	2
Josep Feliu Raventós	1
Pere Sans	0'25
Josep Mas	0'25

Estudi de Mossen Bonet

Mossén Ramón Bonet	2
Josep M. ^a Torra	2
Josep Font de Viera	2
Josep M. ^a Bosch	2

84'55

(Seguirá).

NOTA.—Continúa oberta la subscripció en nostra Redacció.

Garbellant

Comensém a creure que al partit radical li han fet pupa les qüestions de sa majoria en l'Ajuntament, car dimecres la gentada qu'hi havia a la porta de Casa la Ciutat, feya rotllos aont se discutia forsa, y l'impresió recullida en tots ells era ben poc favorable pels prohoms de la Lerruxsuma.

L'Alomar doná l' seu vot en pró, de la immediata incorporació de l'esquerra catalana

a l'unió general dels republicans espanyols.

Tenim a l'Alomar en un concepte més enlairat; no'l creiem propens a aitals lleugeresses.

Ho sentim de debó.

L'article «Si no, no!!» que l'A. Suñol publicá en *El Poble Catalá* del dia 23, ens refá de la sorpresa que tinguerem, tan pessimista, el dia avans, ab el vot de l'Alomar.

Com que creiem que no s'esvairán els escrípuls del senyor Sunyol, l'esquerra catalana, per are, no deixarà d'esserho.

Fem vots pera l'triomf del vot del senyor Suñol.

Creiem impossible l'ingrés de l'esquerra catalana a l'unió general dels republicans espanyols, per la següent causa:

Dintre l' *republicanisme* anomenat *espanyol*, hi há molts *Lerrouxos*.

El Poble Catalá al donar compte del comunicat que la Junta Permanent de l'«Unió Catalanista» va dirigit als diputats Ventosa y Carner, y a l'«Associació Nacionalista Republicana» y a la «Lliga Regionalista», ho fa extractantne alguns paragrafs. Haguera sigut de desitjar que les hagués publicades íntegres, puig aquesta es la millor manera de que'ls llegidors puguin compendre tot el sentiment altament patriótic que anima dits comunicats, y tampoc es gaire serio retallar lo que favoreix sense ferho ab lo que pugui molestar.

A Bèlgica 'ls diputats flamencs han usat en les Cambres la llengua flamenca, ja que era aquella ab la qual podien expressar millor llur sentit en totes les qüestions. Es veritat qu'això ha sigut ab la protesta d'uns quants senyors que no'ls entenien, però ab molt agrado dels seus electors, dels que n'han rebut no poques felicitacions.

Lo mateix qu'aquí.

El dia d'ignocents publicá la premsa reproducció de la carta del senyor Estévanez. Es lo dia més indicat per fer pública ofrena del verí que's veu recremá l'ànima d'aquell pobre home, quins interessos deuen anar molt lligats als *affaires* de la majoria de nostre Ajuntament, quan tant li cou la llaga.

Si disfrutéssim de l'immunitat d'ell, ja ni diríem unes quantes de coses ja; are val més que'ns ho prenguem com a *ignocentada*, demanant per ell un reforsat morrió.

Traduim de «Nuevo Mundo» y referintse a la República Cubana:

«En las últimas elecciones ha sigut la emisió del sufragi tan ordenada, tan cordial, tan lliure, que difícil es que en cap poble, per molt refinada civilització que tingui, se sobrepuji l'admirable moda ab que's va efectuar en tots els de dita progressiva y próspera República.»

Recórdin que 12 ó 15 anys enrera, lo que avui es República Cubana y ahir era colonia de l'Estat Espanyol, era un model de pobles incults, desarrengats, y en el que no s'hi podia viurer perque hi niaven totes les malures. Avui segons confessió del delegat de dita República al Congrés de la Tuberculosis, han lograt extirpar d'allá totes les epidèmies endèmiques, y segons el «Nuevo Mundo», se pot posar al nivell dels pobles més avençats.

Aquí ve lo de la memoria periodística.

El «Nuevo Mundo», que tant alaba avui aquesta República, no's deu recordar de les campanyes que feia quan el pob e cubá apurava tots els medis per devenir lo qu'avui es y deia qu'estava destinada a convertirse en *merienda de negros*.

